

คำวินิจฉัยของ นายประเสริฐ นาสกุล ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๕๓

วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ประกาศนาคาการพาณิชย์ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่
(นายฉลาด นำเอกลาก - ผู้ร้อง)

กระทรวงยุติธรรมมีคำร้องเป็นหนังสือ ที่ ยธ ๐๒๐๑/๒๖๗๒๑ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๒
ส่งคำร้องในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๑๘๓๘/๒๕๕๒ ของศาลจังหวัดสงขลาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

(๑) ผู้ถูกร้อง/ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) โจทก์ ฟ้องผู้ร้อง/นายฉลาด นำเอกลาก
จำเลย ต่อศาลจังหวัดสงขลา ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๑๘๓๘/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๒
ในข้อหาหรือฐานความผิด ผิดสัญญา - บัญชีเดินสะพัด - กู้เบิกเงินเกินบัญชี - บังคับจำนอง จำนวน
ทุนทรัพย์ ๕,๓๐๗,๑๕๖.๗๔ บาท ขอให้จำเลยชำระเงิน จำนวน ๕,๓๐๗,๑๕๖.๗๔ บาท พร้อม
ดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๘.๐๐ ต่อปี ของต้นเงิน ๓,๘๕๑,๓๕๑.๓๔ บาท นับถัดจากวันฟ้อง
เป็นต้นไปจนกว่าชำระหนี้เสร็จ

ผู้ร้องคัดค้านว่า การคิดดอกเบี้ยทบต้นและคิดดอกเบี้ยตามฟ้องร้อยละ ๑๘.๐๐ ต่อปี
สูงกว่าที่ระบุในสัญญาการฟ้อง จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ ประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย และประกาศ
กำหนดอัตราดอกเบี้ยของธนาคารโจทก์ไม่ได้ผ่านสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมีหน้าที่ตรากฎหมาย และยังไม่มี
คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญว่าใช้บังคับได้หรือไม่ นอกจากนี้ การคิดดอกเบี้ยผิดนัดของโจทก์ไม่ได้รับ
ความยินยอมจากจำเลย และตัวแทนของผู้บริโภค เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ ที่ให้ความ
เป็นธรรมแก่ผู้บริโภค และมาตรา ๕๗ ที่มีเจตนารมณ์ในเรื่องการคุ้มครองผู้บริโภค และยังไม่มีคำวินิจฉัย
จากศาลรัฐธรรมนูญ

(๒) ผู้ถูกร้องโต้แย้งคัดค้านของผู้ร้องว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานแล้วว่า
ประกาศนาคาการแห่งประเทศไทย และประกาศของธนาคารโจทก์ซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์เกี่ยวกับดอกเบี้ย
มิใช่บทบัญญัติของกฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยให้ได้ กรณีจึงไม่ต้องด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ที่ศาลยุติธรรมจะต้องส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยซ้ำอีก

โดยที่พยานหลักฐานที่ศาลรัฐธรรมนูญได้รับมีเพียงพอที่จะวินิจฉัยคำร้องนี้ได้แล้ว ไม่จำเป็นต้องแสวงหาพยานหลักฐานอื่นใดอีก

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๒๖๔

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัย

๑. ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้หรือไม่
๒. ประกาศนาคารถอทก่คิดดอกเบียตามฟ้องขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

คำวินิจฉัย

รัฐธรรมนูญบัญญัติว่า

“มาตรา ๕๐ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อ..... การคุ้มครองผู้บริโภค.....

มาตรา ๕๗ สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค” นั้น หมายความว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง รับรองเสรีภาพในการประกอบกิจการ... แต่วรรคสองให้จำกัดเสรีภาพเช่นว่านั้น หากได้กระทำไปเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภค ส่วนกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง นั้นยังไม่ประกาศใช้ ทั้งนี้ ตามคำวินิจฉัยส่วนตัวที่ ๗/๒๕๕๓ ประกอบกับประกาศเกี่ยวกับการคิดดอกเบี้ยของธนาคารโจทก์ ซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์ ออกโดยอาศัยประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๔ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒ ว่า มิใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยให้ได้ อาศัยเหตุผลดังที่กล่าวมา จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายประเสริฐ นาสกุล
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ